

ERDEY
MAGYARÁG

Felolvasó szerkesztő:
Kádár Miklós

üggetlen politikai napilap, megjelenik minden nap. Szerkesztő-
égi órák: este 5-től 10-ig. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea
Nagyvárad, Pista Mihai Vitezzus (Nagypiac) 4. Telefon: 380.

1. évfolyam 262. sz.
1934 Szeptember 23.
Vasárnap

A miniszterelnök és a pár vezér közötti ellentétek miatt

Lemond a kormány?

Tatarescu ma délbén kihallgatáson jelent meg a király előtt és állítólag magával vitte lemondólevelét is. Fuzionál az óliberális és gheorghista-párt

Maniu – Jorga – Averescu-kabinet alakítása előtérben

Bucuresti, szept. 21
A politikai élet váratlanul fordulatot vett. Tatarescu és Dinu Bratianu között a tárgyalások végső stádiumba jutottak. Ezt azzal is magyarázzák, hogy Tatarescu miniszterelnök első ízben nem is kísért el a királyt a marasestii ünnepségekre, de másnap sem volt mellette, amikor a Parcul Carolban megnyitották a román ipari vásárt és kiállítást.

Dinu Bratianu mereven ragaszkodik állásfoglalásához, amely szerint a cenzurát és ostromállapotot azonnal meg kell szüntetni, azután feltétlen meg kell teremteni az egységet a Gheorghe Bratianu féle párttal. Ez maga az alkotmányos tényező is jónak látja.

Legújabb híradások szerint nagyon valószínű, hogy a Tatarescu kormány és vele együtt a liberális párt

ellenzékbe vonul le úgy fogja meg-alapozni az egységet.

Szenzációként hatott az a hír is, hogy Ilesievici a király hadsegédje két ízben is felkereste Tatarescu miniszterelnököt. A tárgyalásokról azonban semmi sem szivárgott ki. A kormánykörökben nagy az izgalom amiatt, hogy

az uralkodó 3/4 1-re magához hívta Tatarescu miniszterelnököt, aki hír szerint magával viszi a lemondó levelét is.

A Gheorghe Bratianuval való tárgyalásai Dinu Bratianunak igen előrehaladott állapotban vannak. Tenkred Constantinescu volt miniszter nyilatkozata szerint a szöveg is készen van, amely szerint

a két frakció minden feltétel nélkül fuzionál.

A hírek nagy izgalmat idéztek elő az ellenzéki pártokban is. Maniu Gyula, aki tegnap este akart visszatérni Badacsonyba, a helyzetre való tekintettel visszautazását elhalasztotta és nagyfontosságú politikai tárgyalásokat folytatott Michalache-val.

Nagyobb szenzációt még csak az kellett, hogy megjelent a színtéren Jorga professzor is, aki hétfőn délbén az uralkodónál volt ebéden és aki

az uralkodónak konkrét javaslatot tett egy Jorga – Maniu és Averescu kabinet megalakítására.

A tegnapi minisztertanácsot a nagy izgalomra való tekintettel nem tartották meg.

Ötvenezer házat döntött romba a tajfun Japánban

Összeomlott egy hatemeletes iskolaépület, ezer gyermek vesztette életét a romok között. Vonatokat sodort le a nyílt pályáról a szörnyű szélvihar

Tokio, szept. 21.
A tegnapi nap folyamán borzalmas erőjű tajfun pusztított Japánban. A szörnyű elemi csapás méretei sokban megközelítik a tíz évvel ezelőtti japán földrengés rémségeit. A tajfun következtében az ország jelentős részén 50 ezer ház esett romba. A borzalmas forgószél egész Japánban a nyílt pályáiról a vasutakat sodort le.

A tajfun következtében az ország jelentős részén 50 ezer ház esett romba. A borzalmas forgószél egész Japánban a nyílt pályáiról a vasutakat sodort le.

többek között egy hatemeletes iskolaépület rombadőlt és a romok alatt közel ezer gyermek lelte halálát. A halottak pontos számáról egyébként még nem érkezett jelentés.

Német-magyar-lengyel hármasszövetség?

London, szept. 21
Az angol lapok értesülése szerint Európában új hatalmi csoport van készülében. A Daily Mail azt írja, hogy

Lengyelországon kívül Magyarország is azzal a gondolattal foglalkozik, hogy Németországgal politikai szövetséget létesít.

nyenormán Középeurópában egy új hármasszövetség alakulna ki.

A lap egyetemes hangsúlyozza, hogy Anglia egy ebben a kérdésben, mint a többi Európát érintő politikai kérdésekben, nem foghat el egyebet, minthogy a legszigorúbban a közkeletű álláspontjára helyezkedik.

A vígság melódia és nevetés filmje!

AZ ALADJUTÁNS

Capitol filmszínház
Vasárnap d. e. 11-kor nagy matiné

SZÖKEVÉNY (Dezertör)

Dinamitos merénylet egy bányamérnök ellen

Arad, szept. 20.
Tegnap éjszaka elvetemült támadás történt egy bányamérnök és családja ellen. Szkrimanovics Adolf a Zalatna melletti bánya mérnöke, amely bánya a Mica társaság tulajdonát képezi, családjával együtti vacsoránál ült. Hirtelen óriási robbanás reszketette meg a házat. A család több tagját a földre sodorta a robbanás ereje, az ablakokat betörte, a képeket lesodorta a falakról. A vizsgálat során kiderült, hogy ismeretlen tettesek dinamit-töltényeket helyeztek el a ház fala alá. Szerencsére ezek a töltények nem voltak elég erősek ahhoz hogy a házat rombadöntsék. A nyomozás erélyesen megindult. — Azt hiszik, hogy a legutóbbi bérmozgalommal kapcsolatosan bosszu műveként történt a merénylet a bánya mérnöke ellen.

Jugoszlávia is felmondja a kisebbségi szerződést

Páris, szept. 21
Sauerwein, a Paris Soir Genf-be kiküldött munkatársa azt a kétségtelenül szenzációs jelentést küldötte lapjának, hogy

Jugoszlávia a legközelebbi népszövetségi tanácsülésen felmonja a kisebbségi szerződést.

A neves újságíró információja szerint Fotics jugoszláv megbízott a legközelebbi alkalommal bejelenti, hogy Jugoszlávia csatlakozik Lengyelországhoz és a maga részéről is felmondja a kisebbségi egyezményt. A kisantant másik két állama, Románia és Csehszlovákia ezzel szemben nem vesz részt a vitában.

120 ezer lej értékű ékszer raboltak egy milliomostól

Bálu, szept. 21
Tarnul-Pelesti községben eddig még ismeretlen rablók behatoltak Gheres Abrahamovits nagykereskedő lakásába és onnan több mint 120 ezer lej értékű ékszer raboltak el. A betörők az ablakon hatoltak be a multimilliomos hálószobájába és feltörve a safe-t rabolták ki azt. A rendőrség erélyes nyomozást indított a tettesek kézrekerítésére.

Bezárták a brasovi iskolákat a skarlátjárvány miatt

Brasov. (Brassó) szept. 21
A városi tisztviselői hivatal rendelet értelmében a nagymértékű skarlátjárvány miatt az összes iskolákat bezárták. Egyelőre a tilalom október 1-ig szól.

Időjárás

Sokhelyen eső, mérsékelt szél. A hőmérséklet nem változik lényegesen.

Kivágandó és összegyűjtendő

13 Igazoló szelvény,

az Erdélyi Magyarság arándéktombolájához.
1934 szept. 10—30.
Ezen szelvényt összegyűjtve, részt vesz a tombolában.

Eckhardt Tibor és a kisantant delegátusai

közvetlen tárgyalásokat kezdtek a magyar javaslat ügyében

Genf, szept. 21.
A Népszövetség politikabizottsága előtt tegnap Eckhardt Tibor magyar kiküldött ismeretle Magyarországi javaslatát a szellemi együttműködés kérdésében. Madariga elnök a javaslat ismertetése után azt az indítványt tette, hogy a kérdésben az érdekelt államok kiküldöttjei tarissanak bizalmas és közvetlen

tárgyalásokat, ami Ossucky cseh delegátus részéről élénk ellenzésre talált. Végül is hosszas vita után elfogadták az indítványt és így a kisantant államok delegátusai Eckhardt Tiborral egyetemben közvetlen tárgyalásokba kezdenek, amelyeknek eredményét a politikai főbizottság elé terjesztik.

Hivatalosan jelenti a spanyol kormány

Fel akarták robbantani a zendülők a madridi középületeket

Madrid, szept. 21.
A miniszterelnökség és belügyminiszterelnökség közös hivatalos nyilatkozatot adtak ki, amelyben nem tiltakoznak, hogy Spanyolországban nagyarányú forradalmi megmozdulás volt kilőrköben. A felkelők elsősorban a középületeket akarták elfoglalni és

fel akarták robbantani a bel-

ügyminisztérium, a hadügyminisztérium, a közbiztonsági hivatal és a postahivatal palotáját.

A hivatalos jelentés szerint a lefoglalt hadianyagok bőségesen elegendők lettek volna ahhoz, hogy a felkelők a polgárháború esetén győzelmet arassanak.

Az amnesztia tolytán

Ötrendbeli államellenes izgatás vádjá alól mentette fel a törvényszék Kora Endrét

Manyak Józsefet, a „Sztármári Ujság” főszerkesztőjét szintén felmentették

Oradea, szept. 21
A helybeli törvényszék negyedik szekciójának Pop Pope tanácsa ma tárgyalta Kora Endre hírlapíró, lapunk munkatársának államellenes izgatási perét. Kora Endre 1932-ben, amikor még a Sztármári Ujság munkatársa volt, sorozatos cikkeket közölt. Ugyanakkor került a vádlottak padjára Manyák József, a Sztármári Ujság főszer-

kesztője is. Kora Endrét öt rendbeli államellenes izgatással, Manyák Józsefet pedig három rendbeli államellenes izgatással vádolva állították bíróság elé. A régóta húzódó ügyben a törvényszék pénteken meghozta ítéletét, amelynek során úgy Manyák Józsefet, mint Kora Endrét jogerős ítélettel felmentette a vád és következményai alól az amnesztia tolytán.

A timisoarai kommunista-per harmadik napja

Wurmbrand csak azért ült tíz évet, hogy megnyerje a munkásság bizalmát -- mondja a per fővádlottja

Timisoara, szept. 21
A timisoarai monstre-kommunista per tárgyalásának harmadik napján Dudás József vádlottat hallgatta ki a hadbíróság. A vádlott vallomásaiban tiltakozott az ellen, mintha ő szervezte volna meg a kommunistapárt bántási titkárságát és hangoztatja, hogy ez csak az agent provocateur Wurmbrand meséje. Kijelenti, nem hiszi, hogy Wurmbrand tagja lenne a kommunista pártnak, szerinte nem más, mint a sziguranca fizetett besugója.

Az elnök itt közbevág és megemlíti, hogy Wurmbrand el is volt ülve tíz évre, mire Dudás kijelenti, hogy

ez is csak azért történt, hogy ezáltal inkább beérközzék a mun-

kásság bizalmába, azután pedig a rendőrség kezére játsza őket.

Elmondja még, hogy őt még sohasem szembesítették Wurmbranddal, mert tudták, hogy leleplezné az agent-provocatour üzemeit.

Dudás kihallgatása közben Bruderin ügyvéd szót kér és tiltakozik az ellen, hogy a helyi lapokból a cenzura kihúzza a tárgyalásokról közölt tudósításokat.

Dudás vallomását a következő szavakkal fejezi be:

— Nincsen más bűnöm, mint a világ szemléletem. Ha a kommunizmus vallása bűn, úgy szívesen vállalom érte a büntetést is.

Dudás kihallgatása után Karácsony Mária és Schön Márton vallomására került sor majd a tárgyalás folytatását mára halasztották.

Az örök tűz

fantasztikus regény

ELSŐ RÉSZ.

— Hé! Goéland!... Hé!

A kiáltás hosszan terül el a csöndes vízzen, amelyet csak széles, lassu, nehéz hullámok mozdítanak.

A bárkában Gildas Morgan halászgazda ránehezedik a kormányrudra és Jikel, a hajóinas az elővitória alsó rudját feszíti ki. Ily módon, dcára a gyöngye szélnek, skerül másik oldalára fordítani a nagy csónakot, hogy kikerüljék az előrenyuló sziklás partot mely a két víz között mereszti ravaszul zegzugosan kiálló csücskeit.

— Marc ur! Apám, ott van Marc ur!

— Most juniushan, Hat héttel a rendes érkezése előtt? Bolond vagy, kölyök?...

— Nézz oda, majd meglátod, hogy ő az Nafiát!

Száz méternyire, a sziklapart csücsében amelyet szabadon hagyott a visszavonuló apály, emberi alak látható, — barna vászon nadrágban, fehér trikóban.

— Az ördögbe! Igazad van fiam Marc Fonteney ur saját személyében.

— Be akar szállni a hajóra, bizony: te feget a karjával.

— Ilyen alacsony vizállás mellett nem nagy öröm kikötni. Megpróbálunk széllal hajtatni a Függőszikla előtt és be fog ugrani

— Ugy látszik, arra számít... Már le is ereszkedik.

A sziklán álló ember észrevette, hogy felismerték, felmászott egy sziklatömbre, amely algákkal volt borítva, kissé lejjebb csuszott a lejtőn és két combjára ereszkedve megállt az egyik sarkantyuszerű kiszögelyesen. — Mindig ügyes, akár a macska inkább kész matróz mint igazi párisi! — mondta Gildas Morgan, miközben arra irányította a hajót. Baloldalra egy kicsit apám. Szikla van előttünk. Ugy. Egyenesen.

Jikel előreguggolt, a vízben levő sziklakat figyelte. A Goéland a félig vízzel borított sziklák között közeledett a part szegélyéhez, aztán hirtelen jobbradúlva háttal fordult a part felé.

— Hopp! Ugorjon be!

Marc Fonteney összeszorított lábbal ugrott bele a kis sziklacsücsről a bárka belsőjébe, amely a sziklát surolva máris befelé indult a mély vizek felé.

— Adjon Isten jónapot, kedves Gildas. Szervusz te fiatal majom!

Mi ujság egy év óta, hogy nem láttuk egy mást?

Gildas Morgan balkezébe vette a kormányrudat, odanyújtotta érdes és sebhelyes jobbkezét.

— Semmi különös, Marc ur. Örülünk hogy látjuk, bár sem a gyerek, sem én nem gondoltuk, hogy így fog ma beszélni hozzánk, szélmentén.

Az érkező teljes erővel adta vissza a kézzsoritást.

— Magam sem gondoltam még a múlt héten, hogy eljövök. De Páris utálatos volt tele zajjal, tele porral. Hát beszálltam tegnap este a vonatba és ma reggel megérkeztem Lannionba. Egy órával később kiktöttem Frégastelben és most megint Ker Ar Virben lakom...

A halász fejét csóválta miközben a nagy vitória alsó szélét erősítette meg.

— Marie Jeanne biztosan nagyon csodálkozott.

— Bizony. És mert elveszté a fejét, ha ki kell nyitni az ablakot és az ebédet is úgy főzi, hogy közben az összes bretagnei szenteket emlegeti hát nyugton hagyta. A kikötőből észrevettem a bárkát, amelyik itt a Függőszikla mellett haladt; megismerkedtem a Goélandot s idejöttem, hogy köszöntsem régi barátaimat... Hát itt vagytok!

(Folyt. köv.)

SPORT

Seregszemle

a Nemzeti Bajnokság harmadik fordulója előtt

Vasárnap játsszák le a nemzeti bajnokság 3-ik fordulóját. A 2-ik forduló bővelkedett a meglepetésekben. Lehet, hogy a 3-ik fordulón is ez fog történni. Ezuttal a következő mérkőzések lesznek. Oradea: Vénus—Crisana, Aradon: Nac—AMTE. Bucurestiben Ripensia—Unirea Tricolor, Timisoara: Bucurestii CFR—Kinizsi. Clujon: Universitatea—România. Tehát 10 csapat áll a küzdőlérre. Nehéz jósolni a tekintetben, hogy kik lesznek a vesztesek és kik a győztesek.

Ha a papirformát nézzük, a következők a favoritok: Vénus, Ripensia, Nac, Kinizsi, România.

A Vénus elbizakodottan játszott, amikor vasárnap kikapott a Juventustól. Ez a vereség óvatosságra int s ha minden igyekezetét és tudását latba véve fog játszani, úgy minimális góldifferenciával meg veri a Crisanát.

Ugyanis a Crisana egy olyan csapattól szenvedett el vereséget, melyet az az abszolút gyenge Universitatea, mely vasárnap a hasonlóan gyenge Naccal kioldott, 3:0 arányban győzött le Tul azon, hogy a Crisana is beképzeltlen futbalozhatott, gyenge formát áru el vasárnapi szereplésével s nincsenek sánszai a győzelemre.

Bucurestiben a Ripensiat tippeljük győztesnek Nem azért, mert a Ripensia jó, hanem azért, mert az Unirea-Tricolor rossz. Az Unirea-Tricolor, mely nem éppen a formája tetőpontján levő Nactól kikapott 2:1-re az első fordulón, s főleg az az Unirea-Tricolor, mely most vasárnap a Maccabival eldöntetlenül játszott nem lehet komoly ellenfele egy Ripensianak, még akkor sem ha a Ripensia vasárnap 6 góllal terhelten hagyta el vesztesként a pályáját.

Aradon a valószínű győztes a NAC De győzni csak akkor fog tudni, ha az első perctől az utolsóig küzdni fog és nem fogja elkomolytalanítani a mérkőzést. A NACnak nem kell elfelejtenie, hogy az AMTE éppen az ő

számára a meglepetések csapata, s nemrégén volt az, amikor az AMTE a NAC 2:0-as félidejű vezetése után, 3:2-re nyert meg egy bajnoki mérkőzést.

A NAC, vagy minimális gólaránnyal, vagy pedig — nagyon győz. Ha nem találja fel magát, s csak kinódni fog, akkor éppen csak hogy számíthat a győzelemre. Ha feltalálja magát, s nagyon jól fog játszani, akkor számíthat egy respektábilisabb gólarányú győzelemre is.

A Kinizsi a múltvasárnapi Ripensia ellen kiírt szult formáját véve alapul favoritia a CFR elleni mérkőzésnek. Igaz ugyan, hogy a CFR éppen a román bajnokot győzte le 3:2-re, de viszont tudvalevő, hogy a Vénus is csak annak köszönhetette vereségét, hogy „beképzeltlen” ment le a pályára, s így nem hinnők, hogy a győzelme a vasutasoknak egészen reális lett volna és a formájuknak tudható be. Tekintettel azonban arra, hogy talán a Kinizsi is éppen annak köszönhetette győzelmét, hogy a Ripensia is „nagyképpen” futballozott, az eldöntetlen sincs kizárva.

A cluji derby valószínű győztese a România. Ez a csapat négy meccset játszott a TAC-cal. Míg a négy meccse adóz küzdelem volt, s ezen a négy mérkőzésen a România, ha mást nem, de küzdeni egész biztosan megtanult. Ha pedig küzdeni fog, a mai „U” ellen minimális gólaránnyal győzni fog.

Ezek a mi tippünk. Kíváncsiak vagyunk, hogy fog alakulni a bajnoki liszta a III. forduló után. A NAC valószínűleg megtartja első helyét, mert győz, s a CFR, tippünk szerint legfeljebb eldöntetlen fog elérni a Kinizsivel, s így a mi zölő-fehéreink a III. -ik forduló után is elsőek lesznek.

A futball bizonyos mértékig szerencse játék. Már pedig a szerencse kiszámíthatatlan. Lehet, hogy éppen a szerencse forradósága és a börtleabda szeszélye folyán éppen minden ellenkezőleg fog alakulni, mint ahogyan még ma elképzeljük.

Majd meglátjuk!

Kijelölték a lengyelek elleni válogatott keretet

A futballcsapatok egyöntetűen tiltakoznak a három hétig tartó válogatás ellen

Bucurest, szept. 21.

Savulescu őrnagy, az új szövetségi kapitány a lengyelek elleni válogatott labdarugómérkőzésre a következő játékosok erelet jelölle ki:

Kapusok: Burden, P. Radulescu, Lapusneanu, Hátvédek: Vogl, Vasile Chirlou, Albu Fedezetek: Deheleanu Eisenbeisser, Cuedan Moravetz, Juhász, Csatárok: Bindea, Văcoviesiverek, Kovács, Surlasiu, Dobai. A keret játékosai három héten át kötelesek hétfőn Bucurestiben jelenkezni, ahol csütörtökig maradva, triálmérkőzéseket játszanak Westennek, a Venus edzőjének vezetésével.

A terv ellen az összes érdekelt egyesületek tiltakoztak. Vasárnap bajnokit játszanak

a csapatok. Még az nap éjjel vonatra kelniök, hogy hétfő délre vagy este Bucurestiben legyenek.

A timisoarai egyesületek bejelentették, hogy nincs olyan szabály, amely őket kötelezné, hogy játékosikat egész héten utaztasák, holtra fáraszták. Ugyancsak tiltakozott a NAC is.

Fierar—Aurora (Beius) II. oszt. bajnoki mérkőzés lesz vasárnap délelőtt fél tizenegy órai kezdettel Oradeán a Rhédey-kerti Mihály vaida sporttelepen. A mérkőzés rendkívül érdekesnek ígérkezik, miután mindakét csapatot most affiliaa a szövetség és mindegyik csapat, bár a második osztályban játszik, elsőosztályú csapatok felett is jelentős győzelmeket aratott. A mérkőzésre igen olcsó helyárakat állapított meg a rendező egyesület. Előzőleg Vestul—Vasas kombinált.

Kérje mindenütt a **GOLF** borotva-pengét!

az acélipar legelőkeltebb alkotása és öröme lesz a borotválkozásban. Vezérlőpompus Friedman Armin, Oradea, Promenad Eminescu 16.

Megnyitottuk új posztónagyáruházunkat

Mária királyné-tér 1, (Kishid mellett), hol eddigi elismerten szolid árainknál is **lényegesen olcsóbban árúsítunk** Havas és Grünfeld

A legbőségesebb választékban hoztuk az őszi és téli divat összes újdonságait

Mi hát az igazság a Morro-Castle égése körül?

Terrorizálják az elégett hajó legénységét, hogy tagadják meg a vallomást

Nincs kizárva, hogy maga a hajóstársaság is részes a gyújtogatásban

New-York, szept. 21.

A Morro Castle ügyének kivizsgálására alakult bizottság azt az értesítést kapta, hogy az elpusztult hajó legénységét terrorizálják. A hajós társaság ugyanis megfenyegette a matrózokat, hogy ne valljanak, mert ha vallanak, akkor fekete listára helyezik őket, ami azt je-

lenti, hogy soha nem fogják sehol alkalmazni őket. Az ügyész kérte a bizottságot, hogy azonnal indítsa meg az eljárást a társaság képviselői ellen, mert nagy a gyanúja, hogy a társaság is be van keverve a gyújtogatásba. A bejelentés nagy szenzációt keltett.

A vonat elé vetette magát egy fiatal lány Sibiuban (Nagyszebenben)

Sibiu (Nagyszeben), szept. 21.

Borzalmas öngyilkosság történt tegnap a Sibiui vasútvonalon. Egy 28 év körüli fiatal leány, akinek nevét nem sikerült megállapí-

tani a személyvonat elé vetette magát, amely valósággal felmészárolta a leány testét. Az öngyilkosság okát teljes homály fedi.

Szél és hideg bőrét érdekessé teszi,

FLOREAL tubusos krém

használata három nap alatt bársonysimává teszi.

Kapható minden jobb szaküzletben, ha nem kapna, írjon

Vezérképviselő: DROGUERIA „CENTRALA” Oradea Telefon 6-56.

Izgalmas hajsza

Constanta uccáin egy rabló után

Négyezer lejt rabolt egy üzletből, de végül is sikerült elcsipni

Constanța, szept. 21.

Florea Ioan nagykereskedő tegnap reggel a szokásos időben nyitotta ki üzletét. Szorgalmas ember volt, mindig ő volt az első az üzletben, segédei csak jóval később szoktak megjelenni. Egyedül volt még az üzletben és a hazuról hozott aprópénzt helyezte el a kaszába, amellyel esetleges nagy pénzzel fizető klienseknek akart visszaadni, amikor megjelent egy fiatal ember és tíz kilo-

gram tisztelt kért. Amíg a kereskedő az üzlet hátsórészében foglalkozkodott a vakmerő tolvaj hirtelen kinyitotta a kassza fiókot és kiragadva 4000 lejt, kifutott az üzletből. A kereskedő segítségért kiáltott, mire az utcánjárók üldözőbe vették a tolvajt, aki egy öreg ember kezéből kiragadta a botot és azzal védekezett üldözői ellen. Végül is egy rendőr vetett véget a harcnak és letartóztatta a vakmerő tolvajt.

Vitott műtét következtében

Elvérzett az uccán egy asszony Bucurestiben

A rendőrség nagy apparátussal nyomoz a borzalmas műtét tettese után

Bucuresti, szept. 21

Tegnap délután az uccán összeesett egy Netti Neitler nevű asszony, akit be szállítottak a kórházba. Utközben a szerencsétlen asszony borzalmas kínok között kiszenvedett. A holttestet feboncolták és borzalmas leltre bukkantak az asszony testében. Megállapították, hogy az asszonyon

eddig még ismeretlen angyalcsináló magzat-elhajtást végzett, mégpedig orsóval. Az orsó azonban beletört az asszony testébe és súlyos vérmérgezést okozott, amely élénk vérzéssel együtt pár óra alatt végzett a szerencsétlen asszonnyal. A rendőrség most azután nyomoz, hogy ki volt a borzalmas

— A has gyakori teltsége, a rekesz erősebb feltelődése, májtájéki fájdalmak, emésztési nehézségek, gyomorbélhurut és sárgaság a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata által megszüntethetők és az agy, a szem, a tüdő vagy szív felé irányuló vértelődések ellensúlyozhatók. Nagynevű orvosok igazolják, hogy a Ferenc József vízzel — kiváltképp az ülő életmód következtében jelentkező bajoknál és a kritikus kor betegségeinél — feltűnően ó eredményeket lehet elérni.

Vakmerő betörés Brasovban

Brasov—Brassó, szept. 21

Vakmerő rablótámadás történt Brasovban. Ismeretlen tettesek behatoltak Gross kereskedő lakásába és onnan 12 ezer lej készpénzt és nagyértékű arany és briliáns ékszereket loptak el. A rendőrség bevezette a nyomozást.

Nincs jelentkező a jugoszláviai román tanítóképzőbe

Belgrad szept. 21

Az idén kellett volna megnyílnia Románia és Jugoszlávia megegyezése alapján a verseci tanítóképző intézet román tagozatának, de eddig még egyetlen tanuló sem jelentkezett annak ellenére, hogy a korhatárt 35 évben határozták meg. Az iskolának az lenne a célja, hogy a szerbiai Bánságban levő román iskolákat belföldön képzett román tanerőkkel lássák el.

Az osztálysorsjáték huzása

Az állami osztálysorsjáték 5-ik osztályának huzási eredményei 1934 szeptember 20-án 13-ik huzásán: 2.000.000 Lejt 42475, 500.000 Lejt 32565 6650, 150.000 Lejt 74976, 100.000 Lejt 18616, 40.000 Lejt 14707, 24233 27354 27694 52935 55878 62225 62380, 20.000 Lejt 28462 35244 38749 41007 42928 44534 45124 46911 47347 48835 49999 56834 69712 76255 79486 számok és még 1672 nyeremény Lei 15.000 és 5.500 között.

Összgyermények: Rendes nyeremények 26195 pótnyeremények 5 drb Lei 1.000.000, mozgójutalmak 4 drb. egy-egy millió.

Kisorsolva 25872 rendes nyeremény.

Kisorsolandó még: 4325 rendes nyeremény 4 mozgójutalom, 5 drb. egy-egy millió pótnyeremény és az 5.000.000-ós nagyjutalom, mely felosztható 5 drb. 1-1 millió jutalomra.

A huzás szeptember hó 26-ig tart.

RADIOMŰSOR

SZOMBAT

BUCURESTI. 12. Vizállás. Gramafonlemezek. 12.45 Előadások hírei. Tőzsde. Könnyű gramfonlemezek. 13.15 Időjelzés időjárásjelentés, beszélőujság. 13.40 Könnyű gramfonlemezek. 17. Matza Stelian zenekara 18. Időjelzés, időjárás, beszélőujság. 19. Rádióegyetem. 19.15 Lemezek. 19.45 Felolvasás. 20. Grozutza Sándor erdélyi román dalokat énekel. 20.30 Balalajkazene. 21. Uzenetek. 21.20 Francia Luza zenekara. 22. Beszélőujság. 22.30 A népzene folytatása.

BUDAPEST. 6.45 Torna. Utána: Hanglemezek. 9.45 Hírek. 10. Felolvasás. Közben: Hanglemezek. 10.40 felolvasás. 11.10 Nemzetközi vizjelzőszolgálat. 12. Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. 12.05 Szikla Adolf vokálnegyese. 12.30 Hírek. 13.20 Pontos időjelzés, időjárás. 13.30 Bertha István szalonzenekara. 14.40 Hírek, élelmiszerárak, piaci árak, árfolyamhírek. 16. A Rádióélet ifjúsági félórása. 16.45 Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 17. Közvetítés a Magyar Wolfram lámpagyárból. 17.40 A honvédegyeszed zenekarának hangversenye. 18.50 Mit üzen a rádió. 19.25 Pertis Jenő és cigányzenekara. 20.15 A madarász előadása a Studióból. 22.15 Hírek időjárásjelentés. 22.30 Kerpely Jenő gordonkázik. 23.10 Durium hanglemezek. 24. órától 1 óráig csak a bécsi rádióállomás részére: Rigó Jancsi és cigányzenekara muzsikál a Pétria kávéházban.

**Nyolcezer ember bocsájtanak el
egy németországi gyárból,
mert volt annyi bátorságuk, hogy a „Führer“ ellen
szavazzanak**

Berlin, szept. 21. Csak most derült ki, hogy a Hitler-kormány megkezdte a bosszúhájdíjat azok ellen, akik merék ellene szavazni. Legutóbb egy határozat alapján egyszerre nyolcezer munkását bocsátották el, mert a birodalmi elnökválasztáson Hitler ellen szavaztak 2000 ember az elbocsátottak közül ellentét az elbocsátásnak, mire eseket internáló táborban szállították.

Új tombolanyerők

Legutóbbi tombolánk eredménye képen
a következő új nyerők jelentkeztek:

4625: Szentgyörgyi József. Chitia, Scampolo pulover.

998; Bika Ica, Oradea, Kálvária u. 135
Seampolo pulover.

1425: Kiss Ernő, Janos, hat drb. tőrt
zsebkendő.

1898: Szakács Antalné, Sasasiann, hat
drb. női zsebkendő.

5017: Király János, Turda, két nyak-
kendő

3137: Palagyi József, fabrika de lana.
Sebes, kőiniviz és puder.

3956: Vogel Rudolf érás, Deva, három
drb. szappan.

439: Ridi József, Selen, cukortartó
üvegben

5642: Fiar y Demeter, Oradea, krumpli
fő d. határozómélység vi. cs. észlet.

4258: Taroaly József, Sighet, honatartó
éveiről

Várjuk a további jelentkezéseket.

órátombó ához való jelentkezés
még et napig fogadjuk el Kérjük o
a lapfeleke

meg is lapig lefordult,
vasó neát, azonnal küldj-k be a lapfeleket

Tegnap is két halálos ítélet hangzott el Ausztriában

Két rendőrt életfogytigani fegyházra ítélték

Bécs, szept. 21
A loebeni törvényszék tegnap ítélezett.
Kalcher Miksa 23 éves cipészsegéd és
Stramberger Károly 25 éves kovács bün-
perében. A két fiatalember ellen az volt a
vád, hogy egy stájerországi csendőrőrszár-
t ellen bombamerényletet követtek el. Kalcher
ezenkívül bombamerényletet követett el az
egyik stájerországi község plébániája ellen
is. A két merénylet a törvényszék halálra

ielte. A védők semmisségi panaszt emeltek az ítélet ellen. Mivel az ítéletet rendeltetés hiányában a bíróság hozta, a kivégzést elhalasztották.

A kálváriai törvényszék Gyryka és Nikl-
csejörök, akik a falusi felekezési idején
radiópaletta elfoglalásánál őrszolgálatot te-
sítettek és a felekezőkhöz pártoltak, életfogy-
tiglani fegyház-büntetésre ítélt.

Mi üjság Marghitán

— Marghita tudósánakról —

Két nagyszabásu betörés történt Szentlázáron.

tent Szentilázaron.
A mulhét szerdán két beíörés történt Szentilázaron. Két lakást raboltak ki eddig még ismeretlen tettesek. Az egyik lakás tulajdonosa Luputz Péter volt Luputz lakása már régebben teljesen elhagyottan áll, ugyanis Luputz nemrégben agyonütötte a feleségét és most tölti ki büntetését a börtönben. A másik beíörés Rác Victor gazdálkodónál történt. Innen is elvitték az összes butorokat és ágyneműket. A nyomozás megindult.

nal a 3. nci voltak az sikerült a 12. tovább-
terjedését megakadályozni.

A marghitai Kerekedelmek Csorak

A margittai Keresztények Egyesülete
 vasárnap délután 3 óráig tartott. A gyűlésen
 részt vett Dr. Erőss János az Oradea-i Keresz-
 tedelmi Csernek főnökára, aki előadást tar-
 tott az újjáreform kérdéséről. A tagok akik
 a jelenlévők között voltak meg a gyűlésen
 nagy érdeklődéssel hallgattak végig Dr. Erőss
 János előadását.

Ikolaszenteelés Pirban. A Marghitához közeliekvő Pir községben vasárnap avatták fel az ujonnan felépült Református iskolát. Az avatási ünnepélyen Czaptay József Református lelkész, Kovács Zsigmond szántái, Bereczky József tanári, Balogh János székfoglaló Ref. lelkészek tartottak beszédeket.

Szombaton éjszaka Király Károly Kis
útsági lakos háza eddig még ismeretlen okból
kigyulladt és leégett a gazdasági épület, va-
lamint az istálló és kamara, melyben sok
élelmiszer volt felhalmozva. A tűzoltók azon-

Újjászervezték a marghitai Victoria

Ujjászervezték a marginal Victoria sportegylet. Kedden este gyűlést tartott a marginal Victoria vezetősége. A gyűlés fő tárgyat az képezte, hogy érdemes-e a Victoria-t továbbra fenntartani, vagy nem. A gyűlésen jeleventek egyhangulag ki mondták, hogy a Victoria működését nem szabad megszüntetni és elhatározták, hogy nagyobb ambícióval fogják vezetni. Az intéző tisztiséget Fuchs Dezső, Bor Imre korlívte fogják végezni. Ma a legnagyobb örömmel fogadjuk, Fuchs Dezső újabb intenzív működését az egyelet vezetésében, mert az ő működése a Victoria Spor egyelet fejlődését jelenti.

A bucurății diotantismus

Decurcul. sept. 21

— Az Erdélyi Magyarság bucaresti szer-
kesztője! —

Bucurestiben egyre-másra keletkeznek műkedvelő egyesületek. Itt-is ott-is készülődnek új vör, friss életet belevinni a bucurestli magyarság hosszabb idő óta stagnáló kultúrelétébe, vagyis általában felismerik azt az igazságot, hogy a százezren felfüli lelket számláló fővárosi magyarság kulturális létének érdekét, azt adni nem rossz üzlet, mégis az új kezdeményezés messze van még a komoly igazi kultúrától.

Igy az elmúlt napokban megszűletett egy jellegzetesen bucurestii magyar társaság a Műkedvelő és Színpártoló Együtes azzal a célkitűzéssel és misszióval, hogy a műkedvelői próbágarásokból mint valami természetes éresi folyamataként állandó fővárosi magyar társulatot hívjanak életre. A színpártolóok vasárnap az Eintracht nagyon népes termében ahol zengett bongott minden a magyar szótól, színrehozták Földes Imre kitűnő operettjét, a „Victoria és az ő huszára” című darabot. Idegenben nemcsak szívvidító szórakozás élvezni magyar operetumuzikát, hallgatni a könnyed és mégis lugalmas meseszöveget darab ártatlan mékát de egyben minden lélek visszaképzeli magát a régi jó, otthoni operettvirágba.

Ezen ezért keztyűskézzei és a jóindulat hangján rjuk meg ezt a szerény recenziót a Műkedve és Együttés zasz.óboöntő estelvé-
[5], remélve, hogy olyan üdvös és a maga díle-tantizmusában is pezsgő élet indul meg fővárosban, amely ugyanakkor, amikor a elkekbe és szivekbe öröme és derüt, kul-uráknkoz és családi tűzhelyünkhoz való edvet és ragaszkodást c-pegetet, egyben ogra koztathatja is műkedve-öi tehetségeiket, ame y a mai minden rendszeres színészi utánpótlái-öi megfosztott világban igen nagy horderejü folyamat lehet.

Ha ezen a személynél keresztlül nézzük az új bukaresti műkedvelő társaság bemutatkozásánál elsősorban a színikultúra kontrárlától való óvakodásra kell intenünk bucuresi magyar testvéreinket. A rendező minden jóindulatát sorompóba állította, de az előadás teljesen pergett és a tökéletes illúzió nagyon sok képzelőerő kellett. Egyik-másik szereplő még a szerepét sem tudta elmondani össze-eggyében. A konferáló nem tud elfogadhatóan beszélni magyarul, pedig ezen a területen már nem ismerünk megalkuvást, mert nyelvünk szép kifejtésére elsősorban kell gondoskodni annak, aki a magyar szó és beszédművészet apostolának valija magát.

A huszáregyenruha a magyar népviselet, és a táncok gyöngye: a csárdás persze megilleti a hatását és Bartha János primási vonója nagyon meleg hangulatot teremtett. Viciória szerepében a pompás megjelenésű Lőrincz Bözsi aratott szép sikert, férjének Kertész Jenőnek nagyszerű diplomata maszkja is találós volt. Dienes Bandi táncratermetti talentumával lopta be magát a közönség szívébe, Brail Matild kedves volt és Diószeghy Béla gyönyörűen dalolt. Mindent egybevéve a közönség pompásan szórakozott és a bucsuresili műkedvelők bebizonyították, hogy hivatalos rendező kezében kiünő anyagot nyujtanának a magyar színikultúra számára.

Tífuszjárvány tört ki a wöllersdorfi internálótáborban

Bécs szept. 21

A wöllersdorfi internáló táborban, ahol több mint 5000 nemzeti szocialista van elhelyezve, tifuszijárvány ütött ki. Hivatalos jelentés 180 megbetegedésről ír, azonban a valóságban a betegek száma meghaladja az ötszázat.

Lengyelország nem ragaszkodik tovább a kisebbségi konferencia összehívásához

Genf, szept. 21
A tegnapi délutáni tanácsülésen elsőnek Anatov bulgár fődelegátus szólalt fel és helyeselte Lengyelország lépését, csupán azt nem tartja idő és célszerűnek, hogy egy nemzetközi kisebbségvédelmi kongresszust hívjanak egybe.
Ezzel a lengyel javaslat mellett felszólalók száma le is zárult és Eden angol főpecsétor elsőnek kezdte meg a támadó szónoklatok áradatát a lengyel javaslat ellen.
— Vannak olyan államok, mondotta Eden, ahol egyáltalán nincs kisebbségi kérdés, mert nincsenek kisebbségek. Anglia, az ő kisebbségeinek, az ireknek a skótoknak, ha ugyan szabad kisebbségeknek nevezni őket, ugyan olyan jogokat biztosított, mint az angolnak.
Aloisi báró olasz megbízott volt a következő szónok, aki a kisebbségvédelem általánosságát sürgette.
Massigni francia delegátus szólalt fel ezután és tiltakozott a kisebbségvédelmi nemzetközi kongresszus összehívása ellen.
A következő szónok De Valera ír dele-

gátus volt, akinek beszéde alatt

Rucinszki lengyel főmegbízott elhagyta helyét eltávozott a terem-ből és egy negyed órán keresztül telefon beszélgetést folytatott a Varsóba távozott Beck Lengyel külügyminiszterrel.
Epen akkor tért vissza a teremben Racinszki, amikor D'Valera befejezte beszédét. Egyenesen az előadó asztalhoz lépett és beszélni kezdett. A lengyel delegátu bejelentette, hogy

kormányának nevében visszavonja Beck lengyel külügyminiszter bejelentését, hogy a kisebbségvédelem általánosság tétele céljából nemzetközi konferenciát hívjanak egybe, csupán azt a jogot tartja fenn, hogy visszautasítsa a külföldi ellenőrzést a saját kisebbségi politikája fölött.

Öthónapi börtön egy újságcikk miatt

Oradea, szept. 21
Az oradeai törvényszék tegnap tárgyalta Bartha Lászlónak, az azóta megszűnt „Déli Hírlap” című lap felelős szerkesztőjének igazgatási bűnperét. A bankigazgató fia egy kommunista című cikkért került a vádlottak padjára és a törvényszék a Marzescu-törvény

alján

5 havi börtönre és 20 ezer lej pénzbüntetésre ítélte Bartha Lászlót,

aki felebbezett az ítélet ellen. Az ügyész súlyosbításért felebbezett.

Nagy vita az interimárbizottságban egy házvétel körül

A városi interimárbizottság tegnap délután ülést tartott Negulescu tábornok elnökelete alatt.

Létai Sándor városi kézbesítő a közigazgatási ügyosztály előterjesztésére a korhatár betöltése miatt nyugdíjazták.

Dr. Hasas Sándor főállatorvos kérte, hogy részére lakás fűtés és világítás, illetőleg ezek ellenértékét adja meg a város mert ez őt a törvény szerint megilleti. Az interimárbizottság honorálta a főállatorvos kérését.

A kulturügyosztály beterjesztette a színházi ruhákra és büftére megtartott árlejtés eredményét és ennek eredményeképpen az interimárbizottság 165 ezer lej évi bérért Tibor Desideriu színigazgatónak adta ki a bérletet. A központi árlejtési bizottságtól megérkezett a jóváhagyás a színházi mozi bérletére vonatkozólag és az interimárbizottság

egyhangulag Halmai Lajosnak ítélte oda a színházi mozi bérletét 3 évi időtartamra évi 60 ezer lej bérért

és azzal a kötelezettséggel, hogy a gépek hálalékos vételárát fizesse ki. A tanács tesztelte Halmai Lajost, hogy október elsején kezdje meg a szezon.

A „Petroşani” kőszénbánya oradeai ki- rendeltsége a „Caloriferul” cég ajánlatot tett a városnak arra, hogy az „Apollo” palota fűtőberendezését leszereli és kijavítva újra felszereli. Ellenértéként évi 220 ezer

lejt kér 7 éven keresztül, de vállalja a fűtőberendezés karbantartását is.

Nagyon éles vita volt Weisz Sándor Take Ionescu uccai háztulajdonos beadványa körül. Weisz ugyanis, aki előbb építkezési engedélyt kért, amit a tanács a városrendezési tervre hivatkozással megtagadott, utóbb felajánlotta házát és telkét kisajátítás céljára 1 millió 200 ezer lei-ért. A főmérnök hivatal 860 ezer lei-ért javasolta a ház megvételét, és ekörül keveredett az éles vita. Kiderült ugyanis, hogy Weisz 380 ezer lei-ért vette az ingatlant, amiért most 1 millió 200 ezer lejt kér. Különösen Dan- cea tanácsos kelt ki élesen a vásárlási szándék ellen.

— Ilyen nyilvánvaló módon nem lehet megkérőszíteni a várost — mondotta.

— Engedjek meg, hogy Weisz ügyvédje legyenek — mondja Sangiorganu. Nem veszik meg a telkét, legalább építkezési engedélyt adjanak neki.

Boca tanácsos is a kisajátítási terv ellen szavazott. Kijelenti, hogy Weisz őt is megakart környékezni.

Givulescu: Nekem 50 ezer lejt ígért, ha támogatom a kérését. Stamatopol azon a véleményen van, hogy ha a város egy pert ai akar kerülni, sajátítsák ki a területet és egy szakértő bizottság állítsa meg az árat.

Végül is Negulescu indíványára úgy döntöttek, hogy a város nem veszi meg a felajánlott ingatlant, de bizonyos feltételekkel megadják az építkezési engedélyt.

Ujabb nyelvvizsgára állítják a vasutasokat ebben a hónapban

Arad, szept. 21
Feltűnést keltő és ezúttal valóban humánus rendelet érkezett a CFR vezérigazgatóságtól. A rendeletet értelmében a kisebbségi vasutasok, tisztviselők és munkások egyaránt,

ujabb nyelvvizsgára mennek, amelynek időpontját szeptember 21. és 30.

között állapították meg. A vezérigazgatóság utasítása kimondottan hangsúlyozza, hogy nem a közvetlen szolgálati tönkök által ki- mutatásba foglalt személyzet bocsájtandó vizsgára, hanem

csupán azok, akik az előző vizsgán nem feleltek kielégítően és akiknek a nevét a vezérigazgatóság állította össze.

Eddig az volt a rendszer, hogy a szolgálati tönkök készítették el a listát, amelyen fel volt tüntelve, hogy kiknek kell nyelvvizsgára jelentkezniük. Természetesen ilyenkor érvényesült a rosszindulat és ellenséges érzület is és

olyanokat is vizsgára küldtek akik több előző vizsgán siker-
esen feleltek

és akiknek román nyelvi tudásával a Bucureş-
tiből lejött bizottság a legteljesebb mérték-
ben meg volt elégedve. Például megtörtént,
hogy egy szolgálati tönök olyan tisztviselői
is vizsgára küldött, aki előzőleg a legjobb
eredményt érte el és aki

ugy beszél románul, mint egy szü-
letett román

A bucureşti vezérigazgatóság szakít ezzel a mentalitással és csak azokat szólítja vizsga-
elé, akik a legutóbbi áprilisi vizsgán nem
feleltek kielégítően, vagyis határozottan rosszabb
osztályzatot értek el. A többiekre nem vonat-
kozik a nyelvvizsga-kényszer, ami különben
kötönik a vezérigazgatóság kimutatásából is,
amely névszerint nevezi meg a vizsgára kül-
dendőket és ezek között nem szerepelnek
olyanok, akik áprilisban sikeresen vizsgáztak.
A rendeletről következően lehet arra, hogy

a beígert vasutas kényszer-
nyugdíjazások és tegyeim bi-
zottság után történő elbocsá-
jtások elmaradnak.

Elhelyett még egy utolsó lehetőséget adna.
a kisebbségi vasutasoknak, hogy vizsgáz-
hassanak és amennyiben ezt a vizsgát em-
berségesen folytatják le, úgy remélni lehet,
hogy nem kerülnek az uccára az érdemes
kisebbségi vasuti tisztviselők és munkások.

APROHIRDETÉSEK

Hatósági Munkaközvetítő Hivatalná.
Oradea, Str. Alexandri No. 3. Állást kap-
hat: 1 vincellér, 3 magyarszabó, 1 cipész,
2 kocsitényező, 3 asztalos, 1 szerszám- és
1 lemez lakatos, 1 németnevelő, ki román-
ul is tud, 1 cipésztanuló, 2 kézművespro-
tanuló, 1 manikűröző.

Egy egészséges szoptatós-dajka azon-
nalra felvétetik. Mezey, Str. Tache Ionescu
29. (Körös-ucca) 1623

Elsőrendű nagymunkás műhelyemben
felvétetik. Ij. Erdős, szabó. 1622

Törkölymérő részen bevezetett helyre
a Friss Újság részére lapkihordók keresle-
nek. Jelentkezni a kiadóhivatalban.

Jó bizonyítvánnyal felveszek megbíz-
ható jobb nőt mindenek szakácsnének. Cim
a kiadóban. 1607

Ujsagarusításra fiúk és munkanélkü-
ket felvesszünk. Jelentkezni a kiadóhivatalba.
Piata Viteazul Mihai (v Nagypiac-ter) 4.

PASZTOR-NYOMDA, ORADEA